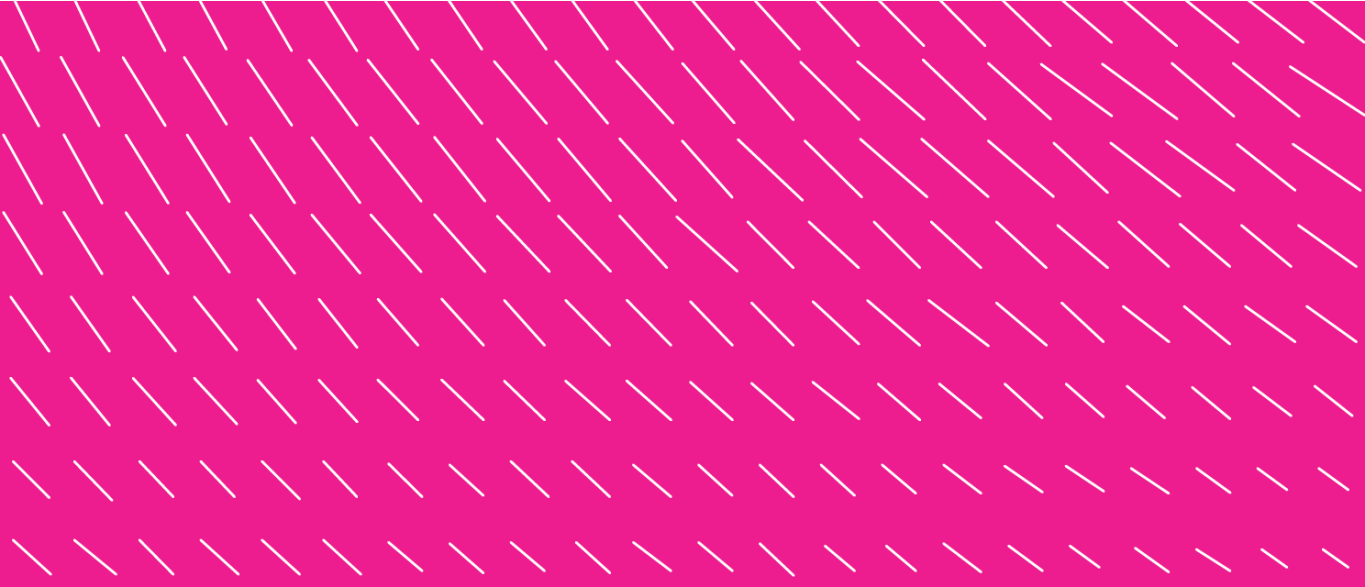

KORTTIMAKSAMISESTA PITKITTYNEISSÄ HÄIRIÖTILANTEISSA

Geopoliittinen epävarmuus on nostanut keskusteluun korttimaksamisen häiriönsietokyvyn kasvattamisen myös Suomessa.

Finanssiala ry on selvittänyt korttimaksamisen mahdollistamista normaaliaikojen häiriötilanteissa.

16.12.2025

Korttimaksamisen työryhmä

Sisällysluettelo

1 Yhteenveto.....	2
2 Selvityksestä	6
3 Maksamisen tilannekuvasta ja kehityksestä Suomessa	7
4 Häiriötilanteessa maksamista voidaan jatkaa sirukortin parametrien tuella	7
5 Maksamisen jatkumisesta viivästettyjen varmennussanomien mallissa.....	8
6 Riskistä ja vastuista.....	9
7 Kansainvälistä vertailua	9
8 Suosituksista.....	10

1 Yhteenveto

Maksamisen häiriötilanteissa maksuja voi suorittaa useammalla maksutavalla. Ei ole olemassa yksittäistä ratkaisua tai vastausta, jolla yllättävästä ja ennakoimattomasta häiriöstä voidaan selvitä.

Tämän dokumentin tiedot, havainnot ja suositukset perustuvat sidosryhmätapaamisiin touko-marraskuussa 2025 ja ovat ajankuva tapaamishetkestä. Tilanteet ovat muuttuneet joltain osin. Esimerkiksi kansainväliset korttiyhtiöt julkaisivat kesällä 2025 sääntömuutoksia, joilla häiriötilanteissa maksamista voidaan edistää. Sääntömuutoksia annetaan ja ohjeita tarkistetaan uudelleen jatkuvasti kulloiseenkin tilanteeseen sopivalla tavalla.

Dokumentti ei sisällä yksityiskohtaista tietoa markkinoista tai toimijoista. Tietoa käsitellään yleisellä tasolla.

Suositukset, tiivistelmä

- I. Kaikkien toimijoiden on varauduttava kaikkiin mahdollisiin operatiivisiin häiriöihin omalta osaltaan itsenäisesti. Maksamisen kannalta tärkeintä on huolehtia reaaliaikaisesta tiedonvälityksestä. Tietoliikenneyhteyksien ja järjestelmien toimivuus on ensiarvoisen tärkeää.
- II. Maksamisen häiriötilanteisiin on ratkaisuja, joiden avulla esimerkiksi päivittäistavaroiden, lääkkeiden ja polttoaineiden myynti voi jatkua laajasti sekä fyysisillä korteilla että mobiileilla maksutavoilla. Maksamisen häiriötilanteessa voidaan käyttää korttimaksujen rinnalla muita maksutapoja.
- III. Lainsäädäntöä parempi ja joustavampi vaihtoehto on markkinaehtoinen varautuminen. Lainsäädännöllä voidaan vaikuttaa vain niihin toimijoihin, jotka operoivat lainsäätäjän ulottuvissa. Paikallisesti yhtä toimijaa tai toimialaa sääntelemällä ei voida ratkaista maksamista häiriötilanteen aikana. Ensiarvoisen tärkeää on huolehtia sähkönsaannista ja tietoliikenneyhteyksien toimivuudesta.

Poikkeusoloista

Häiriötilanteiden jatkuessa ja tilanteen eskaloituessa voidaan päätyä poikkeusoloihin.

Poikkeusolot todetaan valmiuslain perusteella. Poikkeusoloista päättää Suomen hallitus.

Poikkeusolot on rajattu tämän selvityksen ulkopuolelle.

Huoltovarmuustilijärjestelmä (HVTJ)

HVTJ ei ole riippuvainen eikä kytköksissä maksamiseen varajärjestelyihin. Myöskään varajärjestelyt eivät ole riippuvaisia HVTJ:stä.

HVTJ on rajattu tämän selvityksen ulkopuolelle.

SUOSITUKSET HÄIRIÖTILANTEISIIN VARAUTUMISELLE

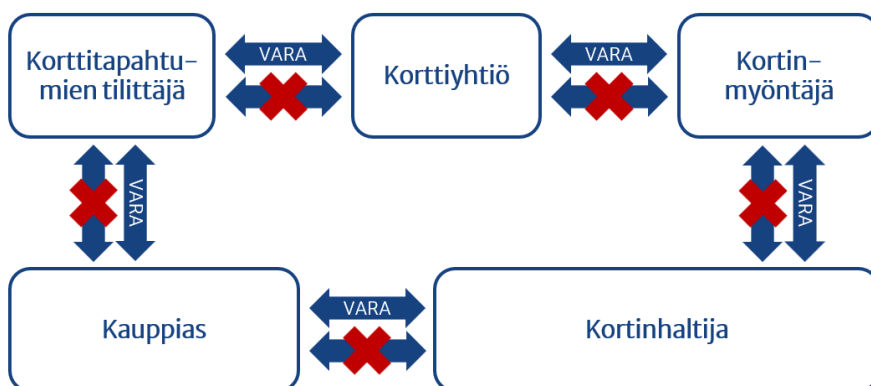
I) Normaaliaikojen operatiiviset toiminnot ja häiriöhallinta muodostavat pohjan poikkeustilanteista selviämiseksi

Mitä paremmin operatiiviset toiminnot pysyvät käynnissä normaaliaikoina erilaisissa häiriötilanteissa, sitä paremmin ja sujuvammin voidaan pitkittyvissä ja vakavammassa häiriöissä ottaa askeleita täydentäviin ja korvaaviin asiointi- ja maksukäytäntöihin.

Alla olevassa esimerkinomaisessa kuvassa on joitain korttimaksamisen toimijoita. Kuvaan ei ole mallinnettu alihankkijoita, joita monet toimijat käyttävät. Sanomien välitys ja toimijoiden väliset yhteydet voivat poiketa esitetystä.

Esimerkkejä korttimaksamisen toimijoista

- korttiyhtiöt
- kauppiaiden maksupalveluiden toimittajat
- maksupäätetoimittajat
- ohjelmistotoimittajat
- tapahtumien prosessoijat
- kauppiaat
- kortinmyöntäjät
- kortinhaltijat

Kuva 1. Korttimaksamisen ketjun osapuolia

Korttimaksamisen toimivuus riippuu kaikista korttimaksamisen ketjun osapuolista. Yhden toimijan häiriö keskeyttää korttimaksamisen, jos tilanteeseen ei ole varauduttu. Jokaisen toimijan kohdalle on mahdollista rakentaa varajärjestely häiriön varalta, jolloin maksaminen voi jatkua normaaliin tapaan.

Korttimaksamisessa keskeistä on sähkönsaanti, tietoliikenneyhteydet ja järjestelmien toimivuus.

II) Ratkaisuja, jotka mahdollistavat maksamisen häiriötilanteessa, on jo olemassa

Häiriötilanteessa, jossa yhteys maksupäätteestä varmennusverkkoon ei toimi, voidaan korttimaksamista jatkaa rajoitetusti jo käytössä olevilla maksutavoilla: lähimaksuja korteilla ja mobiililla sekä fyysisellä kortilla sirunlukijassa ja tunnuslukua käyttäen (seuraavalla sivulla kuvan 2 vaihtoehto 1). Häiriötilanteissa maksamisessa noudatetaan korttiyhtiöiden ohjeita ja sääntöjä. Häiriötilanteisiin on myös varauduttava ennalta. Karkea arvio on, että maksaminen häiriötilanteessa voi jatkua noin viikon verran.

Häiriötilanteessa kauppias taltioi maksupäätteen muistiin maksutapahtumat ja kun yhteys palautuu, tapahtumat välitetään edelleen kortinmyöntäjille.

Häiriötilanteisiin liittyy riski taloudellisista tappioista, joka kasvaa häiriötilanteen pidentyessä. Kauppias voi arvioida joissain tapauksissa itsenäisesti miten, kuinka kauan ja millä tavoin maksaminen on mahdollista. Häiriötilanteissa korttimaksamisesta voi koitua tappioita sekä kauppiaille että pankeille.

Vastuu häiriötilanteissa jakautuu karkeasti ottaen seuraavasti:

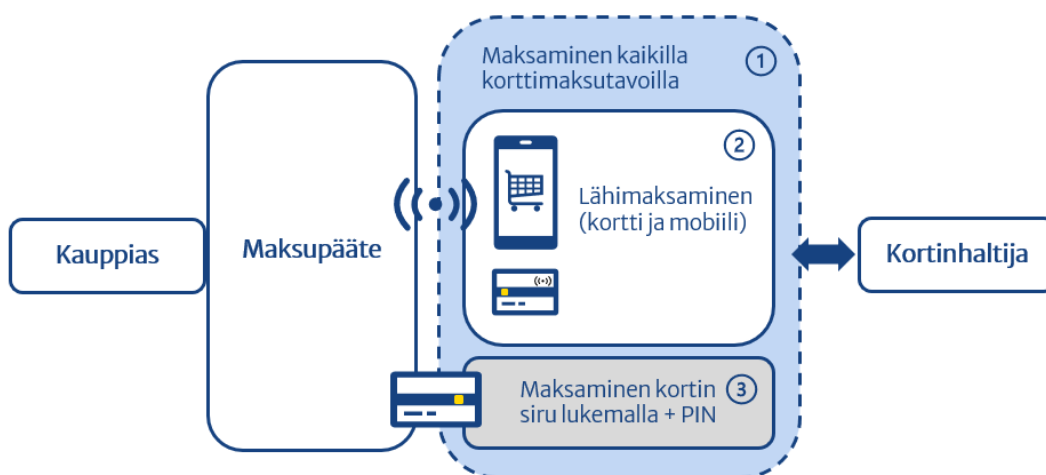
Kortinmyöntäjä vastaa maksusta, jos maksu on tehty fyysisellä kortilla ja tunnusluvulla ja kortti antaa myyntiluvan.

Kauppias kantaa riskin määrätyissä tapauksissa kun maksu tapahtuu

- mobiililla
- korttien lähiluvulla, tai
- fyysisellä kortilla ja tunnusluvulla silloin, kun kortin parametrit eivät salli myyntiä.

Häiriötilanteessa kortinmyöntäjän riskillä tapahtuva maksu edellyttää maksamista fyysisellä kortilla, kortin sirun luentaa maksupäätteellä, tunnusluvun näppäilyä maksupäätteelle ja maksulupaa kortin parametreihin perustuen (kuvassa vaihtoehto 3). Kauppiaan taltioimille maksutapahtumille saadaan ensin maksulupa kortin siruparametrejä vastaan, ja ne toimitetaan edelleen kortinmyöntäjille yhteyksien palattua. Kun kortin sirulle asetetut raja-arvot täyttyvät, maksu parametrien perusteella ei ole enää mahdollista.

Jos maksaminen häiriötilanteessa linjattaisiin tapahtuvaksi pelkästään fyysisillä korteilla, rajoitettaisiin maksamista muilla korttimaksutavoilla (kuten lähimaksuilla, kuvan vaihtoehto 2). Häiriötilanteen vaikutukset olisivat myös laajemmat.

Kuva 2. Korttipohjaisesta maksamisesta maksupäätteellä

Häiriötilanteen pidentyessä entisestään tai tilanteen eskaloituessa on arvioitava, miten kauppaa ja pankkeja kortinmyöntäjinä tuetaan taloudellisesti mahdollisten tappioiden varalta. Kun tekniset edellytykset, kuten kauppiaan maksupäätteen kapasiteetti täyttyy, on arvioitava erikseen, miten korttimaksamista voidaan häiriötilanteessa jatkaa.

Häiriötilanteessa on parhaiten mahdollista maksaa, kun sekä kaupat että pankit tukevat laajasti erilaisia jo nyt käytettävissä olevia korttimaksamisen ratkaisuja (kuvan kohta 2 ja 3) sekä varautuvat häiriötilanteisiin suosituksen kohdan I mukaisesti. Häiriötilanteessa voidaan maksaa myös muuten, kuten käteisellä tai tilisiirtopohjaisilla maksutavoilla.

III) Maksamisen kehittämistä on Suomessa hyvä jatkaa markkinaehtoisesti ja riittävää joustoa erilaisiin maksamisen tilanteisiin mahdollistavalla lainsäädännöllä

Suomessa maksamisen toimintavarmuutta on kehitetty pääosin markkinaehtoisesti ja yhteistyö viranomaisten ja markkinatoimijoiden välillä on ollut avointa ja toimivaa.

Lainsäädäntö on usein jäykkää, ja sen muuttaminen on hidasta. Sekä normaaliaikoina että häiriötilanteissa voi tulla vastaan tilanteita, joissa tarvitaan nopeaa reagointia.

Maksaminen on luonteeltaan kansainvälistä, minkä vuoksi paikallinen lainsäädäntö vaikuttaa vain rajalliseen joukkoon toimijoita. Yksipuolinen tai jäykkä sääntely voi jopa heikentää hyvin toimivaa maksuekosysteemiä ja asettaa toimijoita eriarvoiseen asemaan.

Korttimaksamisessa keskeinen ohjaava rooli on kansainvälisillä korttiyhtiöillä, joiden säännöt ja ohjeistukset mahdollistavat nopean ja yhtenäisen toimeenpanon koko verkostossa. Kesällä 2025 ja sen jälkeen julkaistut kansainvälisten korttiyhtiöiden linjaukset tukevat korttipohjaisen maksamisen jatkuvuutta Euroopassa. Kansainvälisten korttiyhtiöiden linjaukset noudattavat aina paikallista lainsäädäntöä.

2 Selvityksestä

Tässä selvityksessä offline-maksamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa kaupassa maksupäätteeltä pääsy varmennusjärjestelmään on tilapäisesti häiriintynyt ja korttimaksu halutaan mahdollistaa.

Varmennusjärjestelmä on keskeinen osa reaaliaikaista maksamista. Jos sanomaliikenne varmennusjärjestelmässä häiriintyy, maksaminen ei onnistu ilman varatoimenpiteitä.

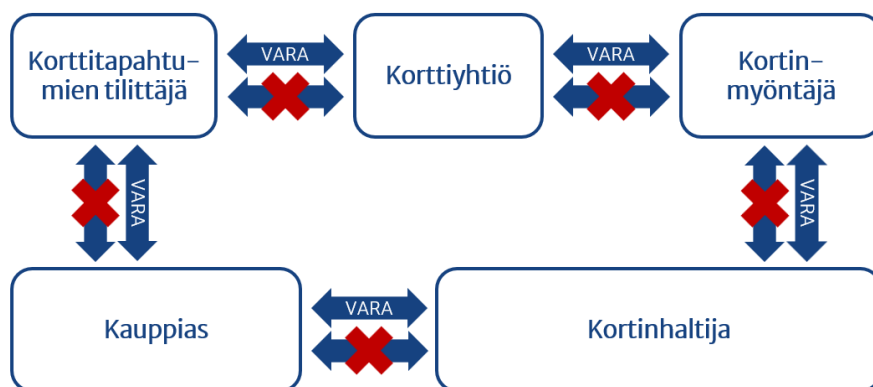
Varmennusjärjestelmä koostuu useista toimijoista ja elementeistä. Kuva alla on viitteellinen ja esimerkinomainen: siinä ei esitetä kaikkia toimijoita eikä kaikkia vaihtoehtoisia sanomavälitystapoja.

Selvityksen reunaehdot

- sähköä on käytössä
- kaupan kassajärjestelmä toimii
- häiriön pituutta ei ole määritetty
- erityisiä euromääräisiä rajoituksia maksamiseen ei ole määritetty
- yhteyksissä kaupasta varmennusverkostoon on ongelmia. Tietoliikennehäiriöt haittaavat korttivarmennusten tekemistä.
- asiakkaiden on voitava maksaa ainakin päivittäistavaroista, lääkkeistä ja polttoaineesta

Keskeisintä varmennustapahtumassa on saada sanomat välitettyä kortinmyöntäjille ja takaisin, koska maksuluvan antaa aina kortinmyöntäjä.

Varmennusjärjestelmän häiriö voi olla myös muualla kuin kaupan tai kortinmyöntäjän järjestelmissä. Esimerkiksi kauppiaan ja kortinmyöntäjän järjestelmät voivat toimia täysin normaalisti mutta yhden toimijan, kuten prosessorin, häiriö voi estää varmennussanoman välittymisen kaupasta kortinmyöntäjälle.

Kuva 3. Korttimaksamisen ketjun osapuolia

Keskeistä on huolehtia, että maksaminen on mahdollista maksupäätteessä, vaikka varmennusjärjestelmään ei olisi yhteyttä.

Korttimaksaminen on laaja kokonaisuus, ja monia asioita on rajattu toimeksiannon ulkopuolelle, kuten korttitapahtumatilitykset, poikkeusolot ja huoltovarmuustilijärjestelmä. Selvitys on osa korttimaksamisen häiriönsietokyvyn vahvistamista. Keskusteluita on hyvä jatkaa ja asioiden käsittelyä laventaa edelleen jatkoselvityksin.

3 Maksamisen tilannekuvasta ja kehityksestä Suomessa

Maksupäätteissä tehtävistä maksuista 78 % tapahtuu lähimaksulla. Lähimaksuissa mobiilimaksamisen osuus kasvaa jatkuvasti.

Osa asiakkaista maksaa pääsääntöisesti mobiililla, osa kortilla, osa käyttää käteistä ja osa kaikkia välineitä rinnakkain.

Suomessa korttimaksaminen perustuu reaaliaikaiseen sanomien välitykseen ja infrastruktuuria on rakennettu edelleen tukemaan tulevaisuuden maksutapoja. Kaikki maksaminen on enenevässä määrin riippuvaista ajantasaisista ja toimivista tietoliikenneyhteyksistä.

Maksamisessa ollaan siirtymässä korttinumeroista johdettuihin tunnisteisiin (tokeneihin) ja ohjelmistopohjaisiin tuotteisiin, ja perinteinen maksamiseen käytettävä laitteisto on muutoksessa. Älypuhelimia voidaan hyödyntää monin tavoin sekä maksamisessa että maksujen vastaanottamisessa.

Eurooppaan halutaan tuoda markkinoille korvaavia tai täydentäviä maksamisen palveluita kansainväliseen kortti-infrastruktuuriin pohjaaville maksuille, eli Mastercardin ja Visan tuotteille. Esimerkiksi pikamaksut osin korvaavat ja täydentävät tilisiirtomaksamista, ja niistä halutaan täydentävä vaihtoehto tai jopa korvaaja kansainvälisille korttimaksubrändeille kaikkiin maksamisen rajapintoihin.

Euroopassa on pikamaksamisen markkinaehtoisia aloitteita, European Payments Initiative ja EuroPA, joilla pikamaksuja tuodaan Euroopan laajuiseen käyttöön niin henkilöiden välillä, verkossa kuin fyysisissä liikkeissäkin. Pikamaksamisen hankkeet ovat hyvässä vauhdissa.

Nexin tuoreimman eurooppalaisen tutkimuksen mukaan Pohjoismaissa **50 % kuluttajista on käyttänyt mobiililompakoita fyysisessä kaupassa viimeisen kuukauden aikana.**

Idemian 12 maata kattavan tutkimuksen (2024) mukaan **71 %:lla kuluttajista on käytössään digitaalinen maksukortti** (kortti mobiilissa).

4 Häiriötilanteessa maksamista voidaan jatkaa sirukortin parametrien tuella

Korttiyhtiöt tarjoavat mahdollisuutta tehdä kauppaa mallilla, jossa maksulupa perustuu kortin sirun parametreihin. Tällainen maksu on mahdollista vain silloin, kun tietoliikenneyhteys on poikki. Parametripohjainen maksaminen ei ole sallittua kaikille korteille, ja parametrien arvot määrittelee kortinmyöntäjä.

Lähtökohtaisesti maksupäätteen on aina oltava yhteydessä varmennusverkostoon.

Sekä maksupäätteessä että kortin sirulla on maksurajoitteita, joiden ylittyessä maksulupaa ei myönnetä. Kaupan maksurajoitteista päättää kauppias ja kortin siruparametreihin asetettavista rajoista kortinmyöntäjä, eivätkä ne ole julkista tietoa. Kun kortin siruparametreihin perustuva maksulupa saadaan, kortinmyöntäjä kantaa riskin.

Helsingin yliopiston kuluttajatutkimuskeskuksen, Takuusäätiön, Marttaliiton sekä Suomen Pankin talousosaamiskeskuksen marraskuussa 2025 laatimalla Kohtuullisen minimin viitebudjetilla tarkoitetaan rahasummaa, jonka suomalaiset tarvitsevat minimissään saavuttaakseen kohtuullisen elintason vuonna 2025.

Esimerkiksi alle 45-vuotiaalle työssäkäyvälle naiselle arvioidaan kohtuullisiksi menoiksi kuukaudessa kuluvan ruokaan 256 euroa, terveydenhuoltoon 30 euroa ja liikkumiseen 96 euroa (pääkaupunkiseudulla).

Tämä tekisi noin 100 euroa viikossa.

Jotta kortinhaltija voi maksaa häiriötilanteessa fyysisellä kortilla, on korttityypin sallittava asiointi. Korttiyhtiöt linjaavat ne korttityypit, joilla maksaminen on mahdollista. Esimerkiksi prepaid-tuotteet ja jotkin debit-kortit eivät tue maksamista häiriötilanteessa.

Kortinmyöntäjät päättävät kenelle voidaan myöntää sellainen kortti, jolla häiriötilanteessa voidaan maksaa ennalta asetettujen raja-arvojen puitteissa. Valtaosalle asiakkaista tämä on mahdollista, mutta osalle asiakkaista tätä ei voi esimerkiksi nuoren iän, aiemman asiakaskäyttäytymisen tai maksuvälinepetoksen vuoksi sallia. Häiriötilanteissa maksamiseen liittyy väärinkäytösten riski.

Luotto- ja maksuaikakorteissa raja-arvot ovat yleensä suuremmat kuin debit-korteissa, mikä mahdollistaa niillä maksamisen debit-korteja pidempään.

Sirun parametreihin perustuva maksaminen rajaa pois sellaiset maksupäätteet tai laitteet, joissa ei ole sirunlukumahdollisuutta ja tukea PIN-tunnuksen syöttämiselle sekä PIN-tunnuksen tarkistamiselle. Malli ei tue maksamista muulla kuin fyysisellä kortilla ja PIN-tunnuksella.

Häiriön pitkittyessä korttien parametripohjainen maksaminen päättyy ennalta asetettujen rajojen tullessa täyteen. Jos häiriö jatkuu eikä pääsyä varmennusverkkoon ole, parametreja ei myöskään voida päivittää.

5 Maksamisen jatkumisesta viivästettyjen varmennussanomien mallissa

Lähtökohtaisesti kaiken maksamisen on tapahduttava reaaliaikaisesti tietoliikenne-yhteyksiä hyödyntäen. Jos kaikesta varautumisesta ja varajärjestelmistä huolimatta kaupasta ei ole pääsyä varmennusverkkoon, korttiyhtiöt tarjoavat muun muassa päivittäistavara kauppiaille, apteekeille ja polttoainemyyjille mahdollisuutta jatkaa maksamista häiriötilanteessa.

Viranomaiset haluavat kansalaisten pystyvän ostamaan ja maksamaan vakavassa häiriötilanteessa päivittäistavaroita, lääkkeitä ja polttoainetta.

Mallissa maksujen varmennussanomien kerätään puskuuriin ja toimitetaan edelleen kortinmyöntäjille, kun varmennusverkko on jälleen käytettävissä.

Palvelun rakenteesta ja säännöistä vastaa korttiyhtiö, palvelun kaupalle tarjoaa kauppiaan maksupalveluntarjoaja.

Kortinmyöntäjät ovat varautuneet vastaanottamaan ja kirjaamaan tapahtumia kortinhaltijoiden tileille kun viivästetyt varmennukset puretaan.

Joissain tapauksissa maksulupa hylätään ja riski jää kauppiaille esimerkiksi, jos kortti on suljettu tai tilillä ei ole saldoa. Valtaosa viivästetysti toimitetuista korttimaksuista hyväksytään normaalisti. Kauppias voi toimittaa hyväksymättömiä varmennussanomia useampaan kertaan pidemmällä aikavälillä. Kauppias voi myös asettaa maksuille esimerkiksi euromääräisiä rajoitteita tai rajoittaa ostoskorin sisältöä.

Korttiyhtiöt ovat tiedottaneet maksumahdollisuuksista ja sääntömuutoksista asiakkailleen. Muutosten toteuttaminen ja käyttöönotto jää kauppiaiden, korttitapahtumien tilittäjien, kortinmyöntäjien ja muiden mahdollisten relevanttien osapuolien vastuulle.

Kauppiaan on erikseen sovittava viivästettyjen varmennusten käyttöönotosta korttimaksujen tilittäjän tai kauppiaalle maksupalveluita tarjoavan tahon kanssa. Häiriötilanteen varalta kauppiaalla on myös oltava ratkaisu varmennustapahtumien säilyttämiseksi siihen asti, että yhteys varmennusverkostoon jälleen toimii.

Viivästettyjen varmennusten mallissa voidaan käyttää laajasti eri maksuvälineitä: maksaminen on mahdollista fyysisillä korteilla sirulla ja tunnusluvulla, lähiluvulla ja mobiililla.

Malli ei sulje pois maksamista sirukortin parametrien tuella. Kauppiaan varmennustapahtumapuskuriin jääviin tapahtumiin haetaan maksulupa siruparametrejä hyödyntäen ja kortinmyöntäjä takaa maksun.

6 Riskistä ja vastuista

Riskiä ja vastuita hallitaan sopimuksilla. Vastuu vahingoista ja väärinkäytöksistä on määritetty osapuolten välisissä sopimuksissa. Toimijan omaa vastuuta ei voi ulkoistaa muille toimijoille. Jokaisen toimijan on varauduttava itsenäisesti ja huolehdittava omien toimintojensa jatkuvuudesta kaikissa tilanteissa niin normaaliaikoina kuin häiriötilanteissa.

Lyhyiden maksamisen häiriötilanteiden ei pitäisi aiheuttaa muutosta maksamiseen. Kortinhaltijoiden ja kauppiaiden vastuut eivät muutu häiriötilanteessa normaaliin tilanteeseen verrattuna. Sekä kauppiaat että kuluttajat ovat vastuussa tekemistään maksuista ja väärinkäytöksistä niin normaalissa tilanteessa kuin häiriöiden aikana. ”Piikki” ei automaattisesti aukea häiriötilanteessa, eikä vastuuta voi vierittää toiselle osapuolelle.

Maksutapahtumat kirjataan häiriöiden aikana ja ovat edelleen jäljitettävissä. Vastuu maksutapahtumista perustuu ennalta sovittuihin käytänteisiin, sopimuksiin, sääntöihin ja niiden noudattamiseen. Näiden avulla ei kuitenkaan ole täysin mahdollista estää kuluttaja-asiakkaita tai kauppiaita väärinkäyttämästä maksujärjestelmää häiriötilanteessa. Riski ja mahdolliset tappiot kohdistuvat sekä kauppiaisiin että kortinmyöntäjiin.

7 Kansainvälistä vertailua

Virossa maksamisen häiriöihin varautumista on vauhditettu lainsäädännöllä, mikä ei ole ollut täysin optimaalista ja ongelmallista. Lainsäädäntö puree vain sen piirissä oleviin toimijoihin. Avainasemassa häiriötilanteen ratkaisussa ovat kaikkien maksamisen ketjun osapuolten toimet ja tuki. Esimerkiksi kortinmyöntäjien tuella ja varautumisella ei ole merkitystä, jos maksunvastaanotto tai käsittely ei tue vastaavia toimenpiteitä, ja sama pätee myös toisin päin.

Ruotsissa lainsäädännön sijaan keskuspankki ja markkinatoimijat ovat yhteisesti sitoutuneet edistämään offline-maksamista.

Suomen korttimaksamisen markkina muistuttaa Pohjoismaista eniten Ruotsia. Kummassakin maassa maksetaan kansainvälisillä maksukorteilla ja paikallisista maksukorteista on luovuttu.

Norjassa ja Tanskassa varautumisessa voidaan hyödyntää paikallisia ratkaisuja ja kansallista infrastruktuuria. Paikallinen infrastruktuuri tarjoaa varautumiseen vapauden asteita ja itsenäisiä ratkaisuja eri tavoin kuin sellaiset markkinat, joilla ollaan pelkkien kansainvälisten maksukortti-infrastruktuurien varassa.

Suomessa tulisi jatkaa häiriöihin valmistautumista markkinaehtoisesti ja riittävää joustoa erilaisiin maksamisen tilanteisiin mahdollistavalla lainsäädännöllä. Maksutapoja tulee tukea mahdollisimman laajasti. Korttipohjaisessa maksamisessa on tuettava sekä fyysisellä kortilla että mobiililla maksamista mahdollisuuksien rajoissa.

8 Suosituksista

Häiriötilanteisiin varautumisessa tärkeää on kaikkien korttimaksamisen toimijoiden yksilöllinen varautuminen.

Häiriöiden hallinnan on lähtökohtaisesti tuettava normaaliaikojen toimintaa ja siinä yhteydessä relevantteja käytössä olevia maksu- ja maksunvastaanottotapoja. Asiointia ja maksamista voidaan joutua tarkastelemaan erikseen häiriöiden pitkittyessä, tilanteiden eskaloituessa, mahdollisten vakavampien kriisien kohdalla ja esimerkiksi poikkeusoloissa. Äärimmäisiin häiriö- ja kriisitilanteisiin rakennettavat ratkaisut pohjaavat normaaliaikojen toimintoihin. Jos normaaliaikojen maksamisen perusta ei ole kunnossa, onnistumisen todennäköisyys vakavammassa tilanteissa on heikompi.

Korttimaksamisen häiriötilanteessa on mahdollista jatkaa maksamista silloinkin, kun yhteyttä varmennusverkostoon ei ole.

Tulevaisuudessa maksamisessa hyödynnetään vähemmän mekaanisia ratkaisuja, kuten fyysisten korttien sirujen lukemista maksupäätteellä. Kaikki maksaminen perustuu yhä enemmän ohjelmistopohjaisiin ratkaisuihin. Tietoteknisillä järjestelmillä, tietoliikenneyhteyksillä ja niiden toimivuuden varmistamisella on jatkossa aikaisempaa suurempi merkitys maksamisessa. Häiriötilanteessa maksamisessa ei tule unohtaa käteistä tai tilisiirtopohjaisia maksuja. Käteisen rinnalle hahmotellaan sähköistä käteistä ja sääntelyllä ohjataan pikamaksamisen hyödyntämiseen.

Laaja tuki erilaisille maksutavoille ja -tekniikoille on paras keino varmistaa maksamisen sujuvuus niin normaalioloissa kuin häiriötilanteissa. Jos häiriötilanteessa maksaminen määritellään perustumaan ainoastaan yhteen infrastruktuuriratkaisuun, se hidastaa edelleen markkinan kehitystä ja sulkee pois muita tapoja, joista häiriötilanteeseen voidaan saada lisäratkaisuja. Häiriötilanteen ohjeistuksella on vaikutus myös normaaliaikojen maksamiseen, jos häiriötilanteessa maksamista rajataan ja maksutapoja suljetaan pois valikoimasta.

Markkinoilla on useita fintechien toimittamia maksamisen tuotteita ja palveluita, joita esimerkiksi monet pienyritykset käyttävät. Maksamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi mobiileja ratkaisuja, kuten älypuhelinpohjaisia maksupäätteitä. Häiriötilanteessa maksamisen rajoittaminen sääntelyllä saattaisi rajoittaa kilpailua maksupalveluiden tarjoamisessa ja kehittämisessä.

Modernit maksuratkaisut ja olemassa olevan infrastruktuurin käyttö uudella tavalla voivat tarjota lisää vaihtoehtoja maksamiseen. Lähimaksaminen toimii kaikkialla. Maksamisen häiriötilanteessa on hyötyä siitä, mitä useampia ja maksuvälineitä, vastaanottotapoja sekä varajärjestelmiä ja toimintamalleja on käytössä rinnakkain. On hyvin todennäköistä, että maksuvaihtoehtoista jokin toimii.

Varautumismielessä mobiililompakot voivat olla erittäin hyödyllisiä. Jos fyysinen kortti vaurioituu, katoaa tai se varastetaan, voidaan uuden korvaavan kortin tiedot viedä välittömästi mobiililompakkoon ja ottaa kortti maksuvälineeksi mobiilialustalla ennen

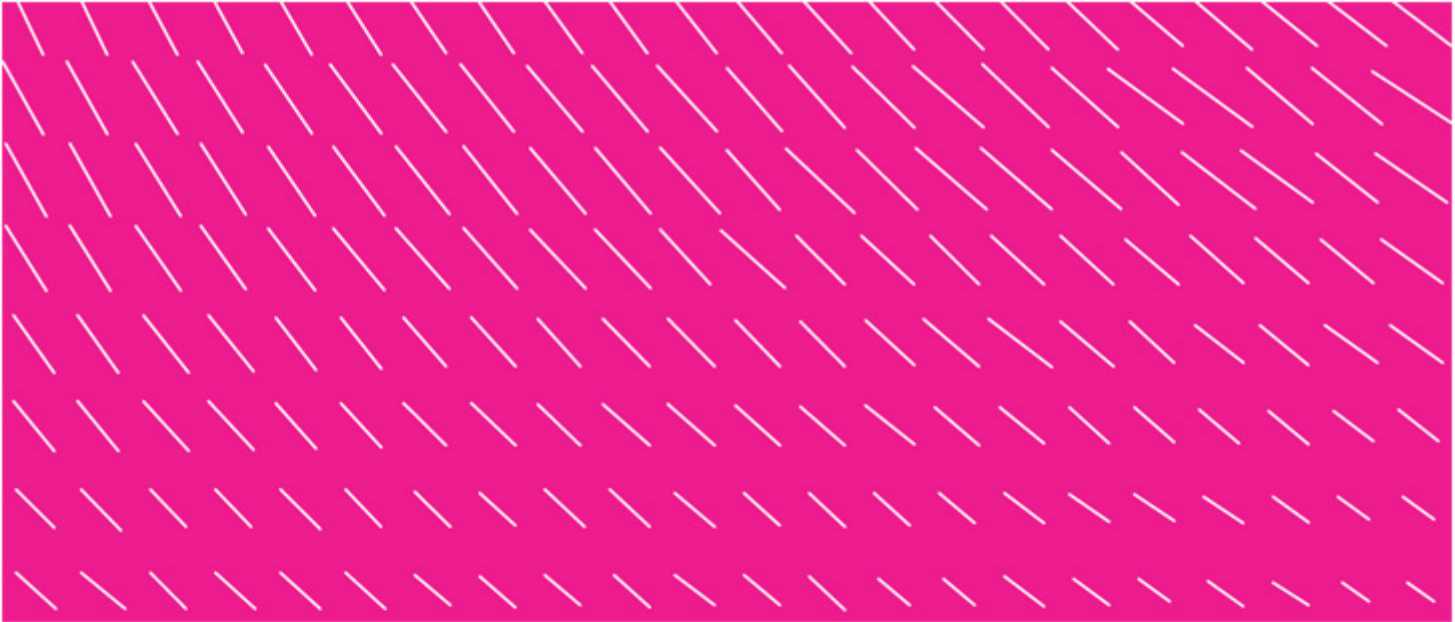
varsinaisen fyysisen kortin saapumista. Kortinhaltijan todentaminen hoituu mobiilissa suoraan saman laitteen avulla. Mobiili tarjoaa erinomaisen lisän varautumiseen.

Maksamisen häiriötilanteiden tarkastelua on hyvä jatkaa edelleen. Esimerkiksi kauppiaan monikanavaisuus (asiointi ja maksutavat esimerkiksi myymälässä, verkossa tai näiden yhdistelmänä) voisi tarjota vaihtoehtoja häiriötilanteessa asiointiin ja maksamiseen.

Suomessa tilanne maksamisessa on hyvä. Avointa ja läpinäkyvää keskustelua käydään aktiivisesti erilaisilla foorumeilla, ja keskusteluyhteys julkisen ja yksityisen puolen välillä toimii. Lainsäädännön sijaan on parempi pyrkiä jatkamaan maksamisen kehitystä markkinaehtoisesti. Lainsäädännön muuttaminen on hidasta ja markkinan ohjaaminen lainsäädännöllä haastavaa. Erityisesti nopeaa reagoimista edellyttäviin tilanteisiin liian tiukasta ja yksityiskohtaisesta lainsäädännöstä ei ole apua. Lainsäädäntö puree vain paikallisiin toimijoihin, ei korttimaksamisen ekosysteemin rajat ylittäviin toimijoihin.

Häiriötilanteessa maksamisen pitäisi sujua yhtä hyvin kuin normaalistikin. Asiakkaat haluavat maksaa häiriötilanteessa samoilla maksuvälineillä, kuin mitä jo päivittäin normaalioloissa käyttävät. Lisäksi maksamisen on oltava turvallista. Normaalista poikkeavien maksutapojen ennalta kouluttaminen ja käyttöönotto häiriötilanteessa on haastavaa läpi koko maksamisen ekosysteemin.

Viime kädessä maksamisesta päättää kuluttaja kaikissa olosuhteissa.

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

